

KADIN KOALİSYONU

DEPREM İLLERİ VE GÖÇ ALAN İLLER KURUM ZİYARETLERİ, İŞBİRLİKLERİ VE FARKINDALIK ÇALIŞMALARİ RAPORU

Saha Gözlem Konusu

- Tarsus/Mersin - "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Farkındalığı ve Afetlerde Risk Yönetimi" Eğitimi
  - Adana - Kurum Ziyaretleri
- Samandağ / Hatay - Kadın Yaşam Merkezleri Modeli Tanıtım Programı

Tarih

27 - 28 - 29 Temmuz 2023

Katılımcılar

Gül ERDOST, Nurcihan TEMUR, Ülkü TOLUNAY, Kadem DOĞAN,
Kübra ÖZBİÇER BÜYÜKİKİZ, Sibel ÖZGÜMÜŞ, Melisa ALTUNKANAT

Ziyaret Edilen Kurumlar

1.Gün: 27 Temmuz 2023

- Tarsus Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü Derya AKŞANLI ile Görüşme
- Tarsus/Mersin - "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Farkındalığı ve Afetlerde Risk Yönetimi" Eğitimi

2.Gün: 28 Temmuz 2023

- Seyhan Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü Sema Turan YAPICI ile Görüşme
- Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk Çalışmaları Derneği (TOCH) Yetkilileri ile Görüşme
  - Adana Barosu Başkan Yardımcısı Miyesser ÖNENLİ ile Görüşme
- Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Adana Şubesi Başkanı Sibel ÖZGÜMÜŞ ile Görüşme
  - Adana Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Türkan EŞLİ ve Adana Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanı Ayten DOLANÇAY ile Görüşme

3.Gün: 29 Temmuz 2023

- Samandağ/Hatay - Kadın Yaşam Merkezleri Modeli Tanıtım Programı

1.Gün

Tarsus Belediyesi Kadın ve
Aile Hizmetleri Müdürlüğü

27.07.2023

Tarsus Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü Derya AKŞANLI ile Görüşme

Tarsus Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, 09.07.2020 tarihinde kurulmuştur. Belediyede, Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğüne bağlı; Kadın Konuk Evi, Güner Yüksek (Hala) Kadın Yaşam Destek ve Dayanışma Merkezi, Dr. Erdinç Şahin Gençlik Merkezi, Çocuk Hakları Birimi olmak üzere 4 birim bulunmakta ve hizmet verilmektedir. Kadın ve Aile Hizmetleri bünyesinde Sosyal Hizmet Uzmanı, Sosyolog ve Psikolog çalışmaktadır.

Tarsus Emekçi Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifinin çalışmalarından bahsedilmiştir. Güner Yüksek (Hala) Kadın Yaşam Destek ve Dayanışma Merkezi'nde yerel halk için çeşitli eğitimler düzenlenmektedir.

Mahalle muhtarlarına yönelik de ihtiyaç çerçevesinde eğitimler düzenlenmektedir. Yoğun biçimde 6284 Sayılı Kanun hakkında farkındalık çalışmaları yürütülmektedir. Aile içi şiddet konusunda eğitimler düzenlenmektedir.

Mersin Barosu ile bu çalışmalarda ortaklaşmak için protokol imzalanmıştır. Talep üzerine İngilizce kursu ve işaret dili kursu açılmıştır.

"Kuaförüm Köyümde" Projesi yürütülmektedir.

Çeşitli STK 'larla işbirliği halinde Kadın Sağlığı ve Üreme Sağlığı hakkında eğitimler düzenlenmektedir.

1.Gün

Tarsus Kent Konseyi Şehitmustafa Mah.
Yarenlik Alanı Asutay İşhanı Kat: 3 Tarsus/Mersin

27.07.2023

Tarsus/Mersin - "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Farkındalığı ve Afetlerde Risk Yönetimi" Eğitimi

1- Açılış Konuşmaları

Kadına Özgürlük ve Eşitlik Derneği Başkan Yardımcısı Kadem DOĞAN açılış konuşmasını yapmıştır.

Tarsus Belediye Başkanı Haluk BOZDOĞAN, afet döneminde Tarsus Belediyesinin çalışmalarını anlatmıştır. Tarsus Belediyesinin Tarsus'un master planı bulunmamaktadır. Tarsus Belediyesinin dahi ruhsat planı yoktur. Afet biriminin oluşturulması için çalışmalara başlanmıştır. Deprem sürecinde 13 hizmet aracı deprem bölgesinde faaliyet göstermiştir. Su desteği sağlanmıştır. Toplamda 2,5 milyon liralık destek verilmiştir. Akut dönem sonrasında kentlerin işlevsel ve sürdürülebilir yaşantılarına dönebilmesi için çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir. Tarsus'ta nehir yatağında yapılan evlerin sayısı fazladır. Bu evlerin güçlendirilmesi ve hasarlı yerlerin tespiti ancak yerel yönetimlerin çalışmasıyla mümkündür. İmar konusunda yeni planlamalar yapılmıştır. Doğa tahrip edilmektedir. Tarsus Belediyesi tarafından 20 kreş açılmıştır. Kreş ücreti yüksek enflasyona karşın 500 ₺'dir. İstanbul Sözleşmesi'nin önemine dikkat çekilmiştir. Ankara ve Adana'dan gelen konuklara teşekkür edilmiştir.

Tarsus Kent Konseyi Başkanı Ayşegül BUTCHER, afet döneminde Tarsus Kent Konseyinin çalışmalarını anlatmıştır. Afetlerde sivil toplumun gücü ve gönüllülerin önemine değinilmiştir. Tarsus'a gelen depremedelere destek verilmiştir. Tarsus Kent Konseyi Bisiklet Topluluğu, oyuncak toplama ve bisiklet tamirati çalışmaları yürütmüştür. Ekmek, Hijyen paketi dağıtımı yapılmıştır. Depremzede ailelere ve çocuklarına moral gezisi düzenlenmiştir. 2 otobüs ile Ankara-Konya gezisine gidilmiştir. Depremzede çocuklara yönelik oyun atölyesi düzenlenmiştir. Depremzede çocuklara oyuncak, kitap, kıyafet dağıtımı yapılmıştır. "Yerel Kadın Muhabirler Ağı" projesi yürütülmüştür.

Kadın Koalisyonu ekibinden Gül ERDOST, afet döneminde Kadın Koalisyonunun çalışmalarını anlatmıştır.

Kadına Özgürlük ve Eşitlik Derneği (KÖVED) Başkanı Ülkü TOLUNAY, afet döneminde KÖVED'in çalışmalarını anlatmıştır.

Adana Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanı Ayten DOLANÇAY afet döneminde Adana Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığının çalışmalarını anlatmıştır. Adana'da yaşayan herkese eşit yaklaşarak hizmet verilmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde çalışmalar yürütülmektedir. Adana Büyükşehir Belediyesi olarak bu yıl Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlanmıştır. İlerleyen dönemde izleme faaliyetleri yürütülecektir. Kadın Koalisyonu ve KÖVED iş birliğinde Adana'da Kadın Yaşam Merkezi kurulacaktır.

2- Gül ERDOST: "Toplumsal Cinsiyet, Oluşumu, Nedir? Ne Değildir? Kadın Yaşamında Neden Önemli?"

Sunumda, toplumsal cinsiyet kavramını açıklanmış ve kadının yaşamında neden önemli olduğu anlatılmıştır. Sunum esnasında katılımcılar söz alarak katkıda bulunmuş, böylece interaktif bir eğitim ortamı oluşmuştur. Katılımcıların görüşlerinin bir kısmına aşağıda yer verilmiştir. Eğitim sistemimiz toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifini odak noktasına almalıdır.

"Kız alma" kız verme vb terimlerin de dilimizdeki kullanımdan çıkarılması gerekmektedir. Çünkü almak/vermek terimi yanlış bir kullanımdır.

Erkeklerin de toplumdaki rollerinden nasıl olumsuz etkilendiğinden örneklerle söz edilmiş, salondaki erkek katılımcılar tarafından ilgi ile izlenmiştir.

3- Nurcihan TEMUR: "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Afet Riski Yönetimi" Sunumu ve Katılımcılarla Birlikte Değerlendirme

Sunumda, toplumsal cinsiyet perspektifiyle afet riski yönetiminin önemi ve kadınların afetlerden etkilenme şekilleri üzerinden bilgilendirme yapılmıştır. Bununla birlikte, afet öncesi ve sonrası dönemde kadınların ihtiyaçlarının nasıl karşılanabileceği üzerine saha deneyimleri de paylaşılmıştır.

Katılımcılarla birlikte gün boyunca edinilen çıktılara yönelik değerlendirme yapılmıştır. "Sizce depremde kadınlar ve erkekler nasıl etkileniyor?" sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar aşağıdadır:
Depremde kadınlara ve erkeklere farklı görevler verilmektedir .Beklentiler de farklı olmaktadır. Depremde kadınlar çocukları ve aile üyelerini toplayarak evden en son çıktığı için kadın ölümleri daha fazla yaşanmıştır.
Kadınlar evden çıkarken toplumsal beklenti nedeniyle giyimlerine ve örtünmelerine dikkat etmek durumunda kalmaktadırlar
Tek yaşayan kadınlara çadır verilmemiştir.
Yerel yönetimler acil durumlar için ped, mama, bebek bezi stoğu bulundurmalıdır.
Yardım temelli değil, hak temelli yaklaşım benimsenmelidir.

"Tarsus Belediyesinin Afet Riski Yönetimi Planlaması Mevcut Müdür, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Odaklı Nasıl Faaliyetler Yürütülebilir?" sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar aşağıdadır:
Farkındalık eğitimleri önemlidir.
Yerel yönetimler tarafından afet döneminde kullanılmak üzere kadınların ihtiyaç duyduğu malzemeler depolanmalıdır.
Tarsus Belediyesi, Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlanmalıdır. Afetle ilgili çalışmalar afetler olmadan planlanmalıdır.

Tarsus Kent Konseyi bünyesinde afet çalışma grubu kurularak çalıştay düzenlemek ve de öneriler toplanması hedeflenmelidir.
Tarsus Belediyesi tarafından Hatay'da kurulan konteyner kentlerde çalışmalarda da toplumsal cinsiyet eşitliğine odaklanmalıdır.

4- Kapanış Konuşması

Tarsus Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü Derya AKŞANLI, paydaş kurumlara ve katılımcılara teşekkür etmiştir.
Katılımcılar tarafından farklı konularda eğitimler talep edilmiştir.

2.Gün

Seyhan Belediyesi Kadın ve
Aile Hizmetleri Müdürlüğü

28.07.2023

Seyhan Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü Sema Turan YAPICI ile Görüşme

Seyhan Belediyesi çalışanlarına yönelik "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" farkındalık eğitimi düzenlemek faydalı olacaktır. Seyhan Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü için Beta Tea'nin üstünde 4 katlı bina tahsis edilmiş olup yakın zamanda taşınacaktır. Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, karma örgütler, sivil toplum çalışmaları için alan ayrılacak olup iki adet toplantı salonu ve kafeteryadan da oluşan bir kompleks kurulacaktır.

Türk Aile Planlama Vakfı, deprem sonrası gebe kalan kadınların istatistik raporu yayınlanacak. Sabancı Vakfı ile yürütülen "Değişime Mahallemizden Başlıyoruz." projesi yeni dönemde de devam edecektir.

Adana Barosu ile işbirliği yapılmıştır. Deprem bölgesindeki vatandaşlara yönelik mobil ekipler ile merkezden uzak bölgelere de gidilerek hukuk alanında destek verilecektir.

Seyhan Belediyesi bünyesindeki kadın çalışmalarını yönlendirecek anket çalışması yürütülmesi planlanmaktadır. Şiddet, evlenme, eğitim, cinsel sağlık, üreme sağlığı hakkında 10 soruluk anket çalışması hazırlanmak istenmektedir. Bunun için Gül ERDOST ile iletişimde kalınacaktır.

Eşitlik Birimi kapatılmış olup tekrar açılacaktır. Kadın Dayanışma Merkezi proje çerçevesinde açıldığı için Dış İlişkiler Müdürlüğüne bağlıdır. Kadın Müdürlüğü tarafından Siyasi partilerin karnesi hazırlanmış olup yakın zamanda kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Adana'da, 6 Şubat depremleri sonrasında ihtiyaç analizi yapılarak yardım sürecine başlanmıştır. Bilgi evleri kurulmuştur. 100'den fazla gönüllü (psikolog, sosyal hizmet uzmanı, sosyolog) ile depremzedelere PSS desteği verilmiştir. Uzman kadrosu oluşturulurken saha deneyimi olan gönüllüler seçilmiştir.

Çocukların stabilizasyonu sağlanmıştır. Ergenler ve yetişkinlerle çalışılmıştır. Gençlere, depremden yaşadıkları kaygıyı gidermek, öz farkındalık, sınav kaygısı ve kariyer belirleme konularında destek verilmiştir. Ebeveynlere danışmanlık verilmiştir.

Bu uzman ekiple çalışmalara devam edilmesi, gönüllü ağının kurulması, gönüllü çalışmalarını artırmak ve güçlendirmek için eğitici eğitimlerinin düzenlenmesi, gönüllülere süpervizyon desteği sağlanması, bu çalışmanın görünür kılınması faydalı olacaktır.

Muhtarlarla iletişimde olunarak mahallelerde engelli/yaşlı/tek başına yaşayan kişilerin sayısının verisi talep edilmelidir. Belediye yetkilileri tarafından Kadın Koalisyonu ile ortak olarak Seyhan'da Kadın Yaşam Merkezi kurulması istenmiştir.

2.Gün

Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk
Çalışmaları Derneği (TOCH) Ofisi

28.07.2023

Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk Çalışmaları Derneği (TOCH) Yetkilileri ile Görüşme

TOCH tarafından stajyer avukatlar ve genç avukatlara yönelik eğitimler verilmektedir.

TOCH, veri çalışması yürütmektedir. Şiddete uğrayan kadınlar ya da kadın cinayetlerine ilişkin mahkeme kararları analiz edilerek izleme çalışması yürütülmektedir.

"Kasten Yaralama Dosyaları Raporu" ve "Adana İlinde Mahkemelere Yansıyan Kadın Cinayeti Dosyaları Raporu" yayımlanmıştır.

İzleme çalışması sonucunda CMK sisteminin veri toplanabilir hale getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

TBB ve çeşitli barolar ile veri sistem araçları hakkında toplantılar yapılmıştır.

Adana'da kurulacak Kadın Yaşam Merkezi için hukuki destek ağının kurulması sağlanabilecektir.

Adana'da kurulacak Kadın Yaşam Merkezinde avukatlar tarafından farkındalık eğitimleri, ayrıca randevulu sistem aracılığıyla kadınlara danışmanlık verilebilecektir.

2.Gün

Adana Barosu Başkanlığı

28.07.2023

Adana Barosu Başkan Yardımcısı Miyesser ÖNENLİ ile Görüşme

Tüm Türkiye'de maddi yoksunluk nedeniyle Adli Yardım hizmetinin kapsamı daraltılmıştır.

UNICEF ve TBB iş birliğinde, Adana Barosu dahil beş baro ile ÇABA Projesi yürütülmektedir.

UNİCEF ve TBB işbirliğinde LEAP projesi yürütülmektedir. Bu projeye dahil olan avukatlar emeğinin karşılığında ücret alabilecektir.

OHAL kapsamında çıkarılan kararname ile yargı alanındaki dava açma, icra takibi, başvuru, şikayet, itiraz gibi süreler, 6 Şubat'tan itibaren 6 Nisan 2023'e kadar durdurulmuştur.

Depremi yaşadığı ilk zamanlar Adana Barosuna kayıp çocuk ihbarları gelmiştir.

Deprem sürecinde diğer STK'larla birlikte Çukurova Üniversitesinde kadınların ihtiyaçları için depo oluşturulmuştur. Bebek bezi, ped, mama/glutensiz mama dağıtımı yapılmıştır.

Diğer barolardan, avukatlardan, gönüllü insanlardan aynı yardım toplanarak dağıtım yapılmıştır.

Çocuklar için kitap ve oyuncak dağıtılmıştır. Depremzedelere hukuki destek verilmiştir.

Merkez açıldıktan sonra Adana Barosuna gelen ihtiyaç sahibi kadınlar Kadın Yaşam Merkezine yönlendirilebilecektir.

Kadın Yaşam Merkezinde hukuki destek veren avukata yol, yemek ve emek ücreti verilmelidir.

2.Gün

Çağdaş Yaşamı Destekleme
Derneği (ÇYDD) Adana Şubesi

28.07.2023

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Adana Şubesi Başkanı Sibel ÖZGÜMÜŞ ile Görüşme

ÇYDD Genel Merkezinde, "Toplumsal Cinsiyet Eşitlik Birimi" kurulmuştur. Bu konuda Çukurova bölgesi olarak dokümanın oluşumuna katkı sunulmuştur.

Deprem sürecinde Adana'nın Çukurova ilçesi kriz bölgesi haline getirilmiştir.

Deprem bölgesinde gönüllü öğrencilerle çalışılmıştır.

Malatya'da su dağıtımı yapılmıştır.

4 tır gıda ürünü, hijyen malzemeleri ve çadır dağıtımı yapılmıştır.

Bölgedeki sivil toplum kuruluşu yetkilileri ile işbirliği içerisinde çalışılmıştır.

Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından her perşembe günü ve Seyhan Belediyesi tarafından her salı günü deprem bölgesine yardım götürülmek üzere ÇYDD'ye araç desteği verilmiştir. Böylece tüm deprem illerine gidilerek gözlemde bulunulmuş ve ihtiyaçlara yerinde müdahale edilebilmiştir, Depremzedelere kit, ped, tampon, maske dağıtılmıştır.

Türk Tabipler Birliğine medikal malzeme teslim edilmiştir.

Ziyaret edilen mekanlardaki ihtiyaçlar diğer ziyaretlerde giderilmeye çalışılmıştır.

Samandağ'da Çağdaş Çocuk Merkezi kurulmuştur.

2.Gün

Adana Büyükşehir Belediyesi

28.07.2023

Adana Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Türkan EŞLİ ve Adana Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanı Ayten DOLANÇAY ile Görüşme

Kadın Yaşam Merkezi için tefrişat ve diğer ihtiyaçların giderilmesi yanında , psikolog, sosyal hizmet uzmanı, hemşire istihdam edilecektir.

Adana'da kurulacak Kadın Yaşam Merkezi'nin açılacağı tarih belli değildir ancak altyapı çalışmalarına başlanmıştır.

3.Gün

Deniz Sitesi, Park Palmyra Cafe,
Samandağ/Hatay

29.07.2023

Samandağ/Hatay - Kadın Yaşam Merkezleri Modeli Tanıtım Programı

Toplantıya Hatay'dan çeşitli STK temsilcileri ve alanda çalışmalar yapan toplam 55 kişi katılım sağlamıştır.

Kadına Özgürlük ve Eşitlik Derneği Başkan Yardımcısı Kadem DOĞAN açılış konuşmasını yapmıştır.

Katılımcılarla tanışma gerçekleştirilmiştir. Gül ERDOST, Kadın Koalisyonu hakkında bilgi vermiştir.

Samandağ Kadın Dayanışma Derneği Başkanı Hülya NEHİR 6 Şubat depremleri sonrasında yaşananları anlatmıştır. Samandağ Kadın Dayanışma Derneğine meslek odalarından, sivil toplum kuruluşlarından gıda desteği gelmiştir. Mutfak kurularak yemek dağıtımı yapılmıştır. Depremzedelere hijyen malzemeleri dağıtılmıştır. PSS desteği verilmiştir. Çocuklar için etkinlikler düzenlenmiştir.

Hatay'ın deprem öncesi, deprem süreci ve sonrasıyla ilgili video izletilmiştir.

Dernek başkan yardımcısı Psikolog Nilgün YENİOCAK söz verilmiştir. Hatay'da depremin yaşandığı andan 3. güne kadar hiç yardım gelmediğine değinilmiş ve Park Palmyra Cafe, toplanma alanına dönüştürüldüğü bu arada cinsel sağlık, üreme sağlığı psikolojik destek ve danışmanlık sağlandığına ilişkin bilgilendirme yapılmıştır.

Psikolog Suzan ASLAN deprem sürecinde gerçekleştirilen psikolojik ilkyardım ve benzeri çalışmaların yanında Hatay Kültür Merkezine gelen sivil toplum kuruluşlarıyla da işbirliği içerisinde çalıştıklarından söz etmiştir.

Psikologlar eşliğinde katılımcıların depremde yaşadıkları güçlükler ve depremden sonra edindikleri güçlü yanlar dile getirilmiştir.

Nurcihan TEMUR, Kadın Yaşam Merkezi modelini anlatmıştır.

"Samandağ'da Kadın Yaşam Merkezine İhtiyaç Var Mı, Merkezde Ne Tür Hizmetler ve Fiziki Ortam Olmalı " sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar aşağıdadır:

- Kadın Yaşam Merkezine ihtiyaç vardır.
- Kadınların dansla, sanatla, el işiyle uğraşacakları atölyeler yer almalıdır.
- Çocuklar için oyun alanı olmalıdır.
- Kadınlar için PSS desteği verilmelidir.
- Duş ve çamaşırhaneye ihtiyaç vardır.
- Kadın yaşam merkezine uzaktan gelenler için araç ihtiyacı vardır.
- Merkezde hukuki destek ile ilgili birim de olmalıdır. Avukat haftanın belirli günlerinde Kadın Yaşam Merkezine gelmelidir. Hem bilgilendirme hem de özel konularda randevulu görüşmeler gerçekleştirmelidir.

Değerlendirme Toplantısının Notları:

- Özellikle yardım ya da promosyon dağıtımı bu tür çalışmalara gelmek konusunda özendirici ve belirgin olmaktadır.
- Travma yaşayan, kayıpları olan bir grupla birlikte idik. İzletilen video duygusal içerikli olduğu için olumsuz etkilenme oluşmuştur.
- Küçük gruplar halinde ve psikolog eşliğinde destek çalışmalarının yapılması faydalı olacaktır.
- Samandağ'da kurulacak Kadın Yaşam Merkezi alanı için arayış içerisine girilmesine karar verilmiştir.
- Mekanın merkeze yakın ve ulaşılabilir olması tercih edilir.

"Bu Rapor, Sivil Toplum için Destek Vakfı ve Turkey Mozaik Foundation işbirliğiyle hayata geçirilen Yerel Güçlenmeye Destek Fonu desteğiyle hazırlanmıştır. İçeriğinden yalnızca Kadın Koalisyonu ile Kadına Özgürlük ve Eşitlik Derneği sorumluluk olup, herhangi bir şekilde destekçi kurumların görüşlerini yansıtmamaktadır."